

Miasto Krosno

KROSNO
GLASS CITY
www.krosno.pl

Współpraca bilateralna
w ramach Polsko-Szwajcarskiego
Programu Rozwoju Miast

29 sierpnia 2025 r.

Kacper Kaczorowski | 2025

Głównym celem Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy jest zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych w Unii Europejskiej i w Polsce dzięki dalszemu wzmocnieniu współpracy dwustronnej pomiędzy Szwajcarią a Polską. Celem Programu jest podniesienie jakości życia mieszkańców średnich miast w Polsce, a poprzez to, zmniejszenie różnic społeczno-gospodarczych w kraju.

Całkowity budżet Programu wynosi ponad 375 mln CHF, w tym 320 mln CHF wsparcia szwajcarskiego oraz wkład krajowy. Dwa główne filary Programu:

- Polsko-Szwajcarski Program Rozwoju Miast – 328 mln franków szwajcarskich (278 mln wkładu Szwajcarii i 49 mln wkładu Polski),
- Program Badania Naukowe i Innowacje – 41 mln franków szwajcarskich (35 mln wkładu Szwajcarii i 6 mln wkładu Polski),

Z **Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast** zostaną sfinansowane projekty wspierające zrównoważony rozwój ukierunkowany na gospodarkę, środowisko i społeczeństwo oraz wzmacniające zarządzanie strategiczne w miastach. Przewidziano też wymianę dobrych praktyk z partnerami szwajcarskimi.

Środki przeznaczone na współpracę bilateralną dla jednostkowego projektu: 150.000 CHF

Instytucje zaangażowane w projekt w Szwajcarii i Polsce:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss State Secretariat for Economic Affairs SECO

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Embassy of Switzerland in Poland

ENCO
urbaplan

Miasto Krosno

Liczba mieszkańców: 43 594 os.

Powierzchnia: 44,7 km²

Lokalizacja: województwo podkarpackie, przy drodze krajowej nr 28 i linii kolejowej nr 108. W budowie droga ekspresowa S19.

Najbliższe lotnisko międzynarodowe: Rzeszów-Jasionka (75 km).

Rola miasta w regionie – subregionalna; ponadlokalny ośrodek gospodarczy, edukacyjny, kulturalny i administracyjny, z bogatą ofertą rekreacyjno-sportową.

Miasta partnerskie: Edewecht (Niemcy) 1996 r., Zalaegerszeg (Węgry) 2000 r., Užhorod (Ukraina) 2008 r., Uherské Hradiště (Czechy) 2009 r., Gualdo Tadino (Włochy) 2012 r., Øygarden (Norwegia) 2013 r., Marl (Niemcy) 2015, Creil (Francja) 2024 r.

Tożsamość i potencjał

Kluczowe sektory gospodarki i lokalne specjalizacje

przemysł – 38% zatrudnienia

- **produkcja szkła** – Krosno Glass (szkło gospodarcze), Villa Glass Studio (szkło architektoniczne), Krosglass (włókno szklane);
- **motoryzacja** – BWI Poland Technologies (amortyzatory), FA Krosno (sprężyny gazowe);
- **lotnictwo** – Collins Aerospace (podzespoły podwozi do samolotów), ScaleWings AeroPro (samoloty ultralekkie).

Edukacja ponadpodstawowa – kierunki rozwoju zawodowego (3600 uczniów)

- Zespół Szkół Mechanicznych – technicy dla motoryzacji i lotnictwa;
- Zespół Szkół Naftowo-Gazowniczych – technicy dla przemysłu naftowego i gazowniczego, logistycy;
- Zespół Szkół Elektrycznych i Ogólnokształcących – informatycy, robotycy, elektrycy, elektronicy;
- Zespół Szkół Architektoniczno-Budowlanych - technicy architektury i budownictwa;
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 1, Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 2, Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego – zawody rzemieślnicze.

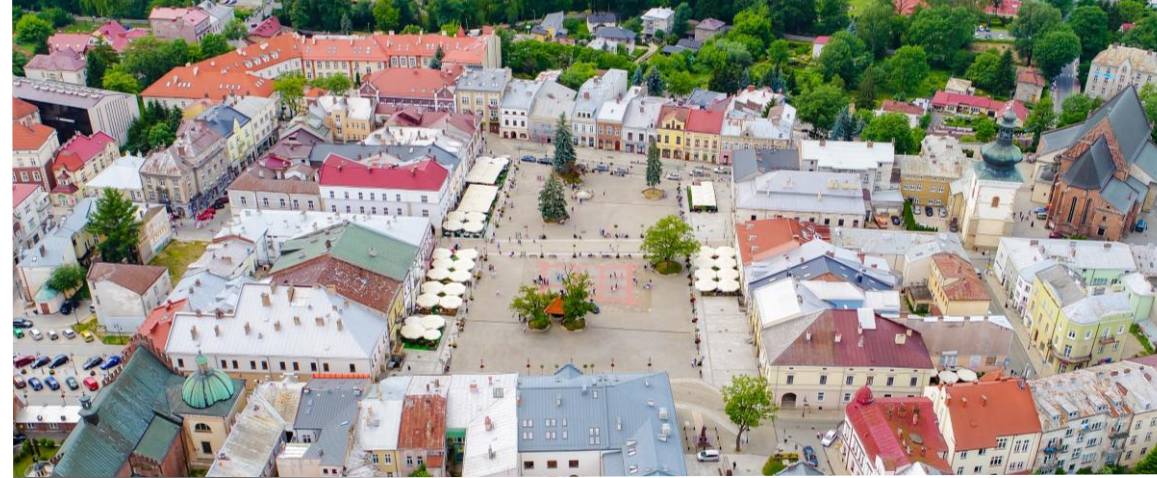

Genius loci

- **Parva Cracovia – Mały Kraków.** Miasto założone w XIV w., zabytkowa architektura i bogate dziedzictwo kulturowe.
- **Kolebka przemysłu naftowego.** Pierwsza na świecie kopalnia ropy naftowej w Bóbrce k. Krosna (1854 r.), pierwsza spółka naftowa założona w Krośnie.
- **Miasto Szkła.** Ponad 100 lat tradycji produkcji szkła gospodarczego, artystycznego, architektonicznego i włókna szklanego. Światowej sławy wzornictwo przemysłowe.
- **Lotnicze DNA.** Ośrodek szkolenia lotniczego od 1938 r. Silny przemysł lotniczy – firmy zrzeszone w klastrze „Dolina Lotnicza”. Lokalne lotnisko z utwardzonym pasem startowym o dł. 1100 m.
- **Silna edukacja.** Wysoka jakość kształcenia. Rozwinięte kształcenie zawodowe. Szkoły przyciągające młodzież z regionu.

[Odkryj Krosno – kliknij i obejrzyj](#)

Nasz projekt w PSPRM

Tytuł projektu: Nasze Krosno zielone, przedsiębiorcze i współzarządzane z mieszkańcami

Najważniejsze działania:

- Krosno miastem talentów – przygotowanie kadr o kompetencjach potrzebnych na lokalnym rynku pracy (doradztwo i kształcenie zawodowe).
- Przedsiębiorczość supermocą Krosna – pobudzanie i wspieranie rozwoju lokalnego biznesu (edukacja ekonomiczna, inkubowanie start-upów, punkt informacyjny dla MSP).
- Rozwój transportu zeroemisyjnego na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Krosno, jako odpowiedź na zachodzące zmiany klimatu (zakup autobusów zeroemisyjnych, podniesienie standardów obsługi pasażerów).
- Nasze miasto zielone i oddychające (utworzenie nowych terenów zieleni, proekologiczny fundusz grantowy dla organizacji pozarządowych).
- Zwiększenie dostępu do usług medycznych dla mieszkańców miasta Krosna (wsparcie psychologiczne młodzieży, rehabilitacja seniorów).
- Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców Krosna (utworzenie Centrum Aktywności Społecznej, programy grantowe dla organizacji pozarządowych).

Kluczowe rezultaty: wzmocnienie gospodarki innowacyjnej i atrakcyjności miasta dla przedsiębiorców, lepsze przygotowanie młodych do aktywności zawodowej, poprawa jakości powietrza i odporności na zmiany klimatu, poprawa stanu zdrowia mieszkańców, efektywniejsze włączenie mieszkańców we współzarządzanie miastem.

Całkowity budżet projektu: 82 773 775 PLN / 18 394 172 CHF

Współpraca bilateralna w PSPRM

Nasza motywacja

- Znalezienie miasta-mentora, wspierającego nas w realizacji działań w ramach projektu.
- Czerpanie inspiracji i dobrych praktyk ze Szwajcarii – oparcie na sprawdzonych wzorcach i dopasowanie ich do lokalnych potrzeb.
- Realizacja wspólnych działań i aktywności angażujących mieszkańców obu miast.

Cel, który chcemy osiągnąć

- Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego miasta poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk, co wpłynie na wdrażanie innowacji w kształceniu zawodowym, rozwijanie nowoczesnych metod partycypacji społecznej, zwiększenie aktywności młodych i doskonalenie zarządzania zieloną infrastrukturą.

Nasze doświadczenie i atuty jako partnera

- 12 zrealizowanych projektów współpracy międzynarodowej w ciągu ostatnich 10 lat. Partnerzy z Norwegii, Ukrainy i Słowacji. Obszary współpracy: zdrowie, ekologia, transport multimodalny, edukacja, kultura i turystyka.
- Bogate doświadczenie szkół zawodowych we współpracy zagranicznej w ramach programu Erasmus+.
- Otwartość na innowacje i dobre praktyki zagraniczne.

Obszary i formy współpracy

Obszary:

Kształcenie zawodowe

Wymiana doświadczeń na temat dualnego systemu kształcenia zawodowego, budowania współpracy szkół z biznesem i skutecznego doradztwa zawodowego.

Partycypacja społeczna, współzarządzanie

Wzmacnianie dialogu społecznego, wypracowanie metod zwiększania zaangażowania mieszkańców w rozwój i życie miasta.

Rozwój zielonej i błękitno-zielonej infrastruktury

Dobre praktyki w zakresie zarządzania zieloną i błękitno-zieloną infrastrukturą, ograniczania niskiej emisji, budowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.

Formy wsparcia/współpracy:

- Organizacja wizyt studyjnych z udziałem uczniów, nauczycieli i szkolnych doradców zawodowych.
- Lekcje pokazowe dla nauczycieli przedmiotów zawodowych i doradców zawodowych, job-shadowing.
- Wymiana młodzieży, organizacja międzynarodowych hackathonów i warsztatów kreatywnych.
- Prace warsztatowe, wizyty studyjne przedstawicieli miast, młodych aktywistów i liderów, osób odpowiedzialnych za dialog z mieszkańcami.
- Organizacja wspólnych proekologicznych kampanii społecznych.
- Spotkania „na żywo”, konsultacje on-line.

Od czego możemy zacząć?

Propozycja pierwszych kroków:

Nawiązanie kontaktów

Wstępne spotkanie on-line - prezentacja miast, identyfikacja obszarów współpracy.

Tworzenie zespołów

Wyznaczenie koordynatorów i tematycznych zespołów roboczych (kontakty poprzez e-mail).

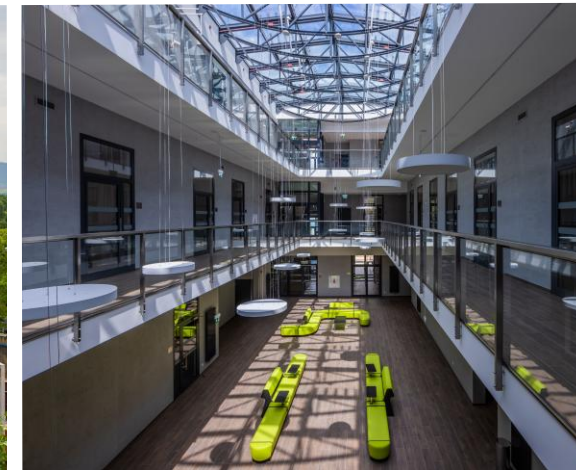
Planowanie współpracy

Opracowanie planu, harmonogramu i budżetu wspólnych działań – kontakty robocze i spotkanie on-line.

Jakim doświadczeniem możemy się podzielić?

Zasoby i doświadczenia miasta

- Dwa **Branżowe Centra Umiejętności** (dla branży lotniczej i naftowo-gazowniczej) – nowoczesne kształcenie zawodowe uczniów i pracowników przedsiębiorstw.
- **Centrum Aktywności Młodzieży** – unikatowe miejsce spotkań i wspierania aktywności młodych współtworzone przez młodzież.
- Dobre praktyki **instytucji kultury** (m.in. Regionalne Centrum Kultur Pogranicza, Muzeum Rzemiosła, Biuro Wystaw Artystycznych).
- Rozwijanie **partycypacji społecznej** – działalność Biura Innowacji Społecznych. Włączenie przedsiębiorców w podejmowanie decyzji o mieście – Krośnieńska Rada Biznesu.
- Dążenie do **samowystarczalności energetycznej** miasta – Krośnieński Klaster Energii.
- Wspieranie **rozwoju start-upów** - działalność Inkubatora Przedsiębiorczości Krosno.

Dane kontaktowe – miasto Krosno

Osoby do kontaktu:

Miranda Trojanowska

Bezpośredni e-mail: trojanowska.miranda@um.krosno.pl

Bezpośredni telefon: 13 47 43 280

Kompetencje językowe:

Język angielski, poziom znajomości: C1

Marcin Kustroń

Bezpośredni e-mail: ri@um.krosno.pl

Bezpośredni telefon: 13 47 43 301

Kompetencje językowe:

Język angielski, poziom znajomości: B2

PL: Związek Miast Polskich

Hanna Leki tel: +48 661 545 141

Katarzyna Paczyńska tel: +48 605 552 471

Alicja Stachowiak tel: +48 663 232 232

zagranica@zmp.poznan.pl

CH: ENCO Urbaplan (SSMP)

Maren Kornmann

maren.kornmann@enco-ag.ch

Nina Dausch

nina.dausch@enco-ag.ch

Tel: +41 61 965 99 00

Franka Kling

f.kling@urbaplan.ch; Tel: +41 588 170 000

